

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Hany Kadaňové a JUDr. Naděždy Treschlové ve věci

žalobkyně:

bytem
zastoupená advokátem
sídlem

proti

žalovanému: **Finanční arbitř**

sídlem

v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného správního orgánu ve věci vedené
pod sp.zn. FA/ZP/65/2017

t a k t o :

- I. Žalovanému se ukládá povinnost vydat nález ve věci vedené žalovaným pod sp. zn. FA/ZP/65/2017 o návrhu žalobkyně ze dne 16.1.2017 na vydání bezdůvodného obohacení z pojistné smlouvy, a to do devadesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 10.228 Kč, k rukám advokáta , do třiceti dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

- 1 Žalobou došlou Městskému soudu v Praze dne 8.6.2018 se žalobkyně domáhala, aby soud žalovanému uložil povinnost vydat rozhodnutí ve věci vedené pod sp.zn. FA/ZP/65/2017. Uvedla, že dne 16.1.2017 podala návrh na zahájení řízení před žalovaným, kterým uplatnila nárok vyplývající z pojistné smlouvy č. 7075423111 proti České pojišťovně, a.s. Žalovaný žalobkyni vyzval k odstranění nedostatků návrhu, což žalobkyně učinila nejprve přípisem ze dne 10.4.2017, poté k další výzvě přípisem ze dne 28.6.2017. Žalovaný byl poté ve věci nečinný, proto ho žalobkyně dopisem ze dne 6.4.2018 vyzvala k odstranění nečinnosti podle ust. § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný se k výzvě vyjádřil dne 23.4.2018 a dále zůstal nečinný až do podání žaloby. Žalobkyně zdůraznila, že žalovanému předložila pojistnou smlouvu i související smluvní dokumentaci již s návrhem na zahájení řízení, případně v dalších přípisech, a z její strany tak došlo k předložení všech podkladů nutných pro rozhodnutí. Žalovaný měl rozhodnout bez zbytečného odkladu, nejdéle však do devadesáti dnů od shromáždění všech podkladů potřebných pro rozhodnutí, tuto lhůtu může v závažných případech prodloužit o dalších devadesát dnů, o čemž je povinen informovat účastníky řízení. Žalovaný však takto nepostupoval, aktivně nejednal a je tedy nečinným.
- 2 Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Uvedl, že žalobkyně se v řízení před žalovaným domáhá vydání bezdůvodného obohacení z částečně neplatné pojistné smlouvy o investičním životním pojištění, podobně jako dalších přibližně 700 spotřebitelů. Jedná se o mimořádně složité spory, kde je vyloučeno, aby o nich žalovaný rozhodoval paušálně. Žalovaný navíc nově zjistil, že někteří spotřebitelé postoupili pohledávky, a to na podnikatele, tato skutečnost by znamenala nesplnění formálních podmínek pro řízení před žalovaným, který je proto nucen zjišťovat, zda je v každém jednotlivém sporu příslušný pro rozhodování. Žalovaný má za to, že devadesátidenní lhůta pro vydání rozhodnutí začíná běžet nikoli doručením posledního potřebného dokladu žalovanému, ale až okamžikem, kdy žalovaný vyhodnotí, že shromážděné podklady jsou úplné a tuto skutečnost projeví navenek vypravením výzvy stranám sporu k seznámení se s nimi. Dále žalovaný uvedl, že žalobkyně nevyčerpala prostředky, které stanoví správní řád k ochraně proti nečinnosti v ust. § 80 odst. 3, neboť žádost k opatření proti nečinnosti učinila dne 10.4.2018, což bylo vzhledem k obsahu správního spisu předčasné.
- 3 Ze spisového materiálu předloženého žalovaným soud zjistil, že správní řízení bylo zahájeno návrhem ze dne 16.1.2017 došlým žalovanému dne 17.1.2017, žalovaný žalobkyni dne 13.3.2017 vyzval k odstranění nedostatků návrhu, které spočívaly v absenci dosud nedoložených tam vyjmenovaných důkazů a v absenci tam popsanych údajů týkajících se smluvního vztahu účastníků řízení. Žalovaný svoji výzvu opakoval dne 27.6.2017, žalobkyně odpověděla dne 28.7.2017. Dne 31.7.2017 žalovaný vyzval k předložení předmětných důkazů Českou pojišťovnu a.s., vyzval ji též k sdělení údajů potřebných pro doplnění skutkového stavu, lhůtu stanovil (po prodloužení k žádosti České pojišťovny a.s.) na 15.9.2017. Pojišťovna se dne 15.9.2017 vyjádřila k věci. Žalobkyně dne 10.4.2018 vyzvala žalovaného k opatření proti nečinnosti. Žalovaný se vyjádřil dne 23.4.2018. Ze správního spisu nevyplývá, že by v mezidobí mezi 27.12.2017 a 10.4.2018 žalovaný činil nějaké úkony ve věci, ze správního spisu pak nevyplývá ani to, že by žalovaný po 10.4.2018 činil úkony ve věci.

- 4 Městský soud v Praze rozhodoval podle ust. § 81 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhodoval přitom ve věci bez nařízení jednání podle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť obě strany s tímto postupem souhlasily. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
- 5 Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy.
- 6 Podle ust. § 79 odst. 1 s.ř.s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, se může žalobou domáhat toho, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo vydat osvědčení.
- 7 Podle ust. § 15 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), arbitr rozhoduje ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí; nelze-li ve zvlášť složitých případech, vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, lhůta se přiměřeně prodlouží, nejvýše o dalších 90 dnů. Arbitr účastníky řízení bezodkladně vyrozumí o prodloužení lhůty a její délce.
- 8 Městský soud nejprve zkoumal, zda jsou splněny podmínky pro věcné projednání žaloby na ochranu proti nečinnosti, tedy zda existují prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně žalobkyně proti nečinnosti správního orgánu a zda je žalobkyně vyčerpala; pokud by tomu tak nebylo, jednalo by se o žalobu nepřijatelnou, kterou soud odmítne (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25.5.2016, č.j. 5As 9/2015-59, dostupný stejně jako všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu též na www.nssoud.cz).
- 9 V případě žalovaného jde o atypický orgán vykonávající působnost v oblasti veřejné správy, který autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech osob, přičemž na řízení vedená žalovaným se subsidiárně použije správní řád (k povaze rozhodnutí arbitra viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19.4.2007, č.j. 2Afs 176/2006-96). Obecný prostředek ochrany před nečinností je upraven v ust. § 80 správního řádu, přičemž opatření proti nečinnosti činí nadřízený správní orgán buď sám, nebo na žádost účastníka řízení, uplynula-li lhůta pro vydání rozhodnutí. Městský soud proto posoudil, zda v případě žalovaného vůbec existoval nějaký nadřízený správní orgán, u kterého by bylo možné prostředek využít.
- 10 V této souvislosti vycházel městský soud z ust. § 178 odst. 1 správního řádu, podle kterého nadřízeným správním orgánem je ten správní orgán, o kterém to stanoví zvláštní zákon. Neurčuje-li jej zvláštní zákon, je jím správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popřípadě vykonává dozor. Podle ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi arbitr rozhoduje ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem. Opravným prostředkem proti nálezu jsou námitky, o kterých rozhoduje znovu arbitr (ust. § 16 odst. 1 zákona).

- 11 Z uvedeného lze proto podle názoru městského soudu dle ust. § 178 odst. 1 správního řádu dovodit, že žalobkyně byla nejprve povinna podat návrh na přijetí opatření proti nečinnosti, a to právě u finančního arbitra. K tomu v případě žalobce skutečně došlo a tento byl i bezvýsledně vyčerpán. Podmínka přípustnosti žaloby je tedy v dané věci splněna. Námitka žalovaného, že výzva byla učiněna předčasně, nemůže obstát, jak bude odůvodněno níže.
- 12 Zákon o finančním arbitrovi neobsahuje žádné výslovné ustanovení, které by upravovalo lhůty pro shromáždění podkladů pro rozhodnutí, a podle názoru soudu ani nelze stanovit nějakou konkrétní lhůtu, která by byla pro finančního arbitra při shromažďování podkladů závazná.
- 13 I přesto soud konstatuje, že v posuzovaném případě žalovaný nepostupoval v souladu se zákonem o finančním arbitrovi, který mu ukládá rozhodnout bez zbytečného odkladu, nepostupoval ani v souladu se zásadou rychlosti a zatížil správní řízení zbytečnými průtahy. Žalovaný po dobu téměř devíti měsíců (od 15.9.2017 do 8.6.2018) nečinil žádné, ani neúčelné úkony. Minimálně k datu 15.9.2017 již žalovaný měl dostatek podkladů pro to, aby mohl ve věci rozhodnout. Svoji nečinnost žalovaný nijak přesvědčivě nevysvětlil a ani ze správního spisu soud nezjistil žádné okolnosti, které by tak dlouhou prodlevu ospravedlňovaly. Nelze proto dospět k jinému závěru, než že žalovaný byl v řízení nečinný.
- 14 Městský soud uvádí, že se neztotožňuje s názorem žalovaného, že pro posouzení nečinnosti je podstatná pouze lhůta pro vydání rozhodnutí, která dle žalovaného počíná běžet až od uplynutí lhůty uložené účastníkům řízení pro vyjádření se k shromážděným podkladům. Pokud by soud na tento názor žalovaného přistoupil, znamenalo by to, že by žalovaný měl neomezenou volnost co do délky řízení až do umožnění účastníkům řízení vyjádřit se k podkladům.
- 15 Na základě výše uvedeného je soud proto přesvědčen, že pokud žalobkyně podala dne 10.4.2018 žalovanému výzvu k opatření proti nečinnosti podle ust. § 80 správního řádu, učinila tak zcela v souladu se správním řádem, neboť bylo patrné, že od okamžiku, kdy se k věci vyjádřila pojišťovna (15.9.2017) byl žalovaný nečinný.
- 16 Soud proto dospěl k závěru, že žalobkyně před podáním žaloby bezvýsledně vyčerpala prostředky, které jí správní řád stanovil k ochraně proti nečinnosti správního orgánu. Proto podle názoru soudu žalobkyně splnila podmínky pro podání žaloby a nebylo namístě žalobu odmítnout, jak navrhoval žalovaný.
- 17 Žalovaný navíc ale ani poté, co jej žalobkyně vyzvala k opatření proti nečinnosti, nadále nekonal a ve věci rozhodnutí nevydal až do rozhodnutí soudu, který je podle ust. § 81 odst. 1 s. ř. s. povinen rozhodovat na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Podle obsahu spisu bylo ze strany finančního arbitra naposledy žalobkyni odesláno dne 23.4.2018 sdělení k výzvě k opatření proti nečinnosti, od té doby již ze strany žalovaného nebyl učiněn žádný úkon.

- 18 Městský soud proto ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a podle ust. § 81 odst. 2 soudního řádu správního uložil žalovanému povinnost rozhodnout ve věci uvedené ve výroku, k čemuž mu stanovil lhůtu devadesáti dnů s ohledem na zákonnou lhůtu 90 dnů pro vydání nálezu.
- 19 O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení měla plný úspěch žalobkyně, a proto soud rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na nákladech řízení 10.228 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku. Výše nákladů řízení o žalobě sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2.000 Kč a z nákladů na zastoupení advokátem, které představují dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) po 3.100 Kč za úkon dle ust. 11 odst. 1 písm. a) a d) na základě ust. § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s ust. § 7 bod 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů. Dále k nákladům za zastoupení patří i dva režijní paušály po 300 Kč (ust. § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož zástupce žalobkyně doložil, že je plátcem DPH, zvyšují se náklady řízení za zastoupení ve smyslu ust. § 57 odst. 2 s.ř.s. o 21 %.
- 20 Soud nepřiznal náhradu nákladů řízení za repliku žalobkyně k vyjádření žalovaného, protože v tomto podání žalobkyně prakticky jen polemizovala s právním názorem žalovaného a rozvedla argumenty uvedené v žalobě, a nejednalo se tak o vynaložení prostředků k důvodnému uplatňování práva.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem [REDACTED]. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. prosince 2018

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Z. L.